

Reguleringsbyrden fra EU vokser ufortrødent

TEMAANALYSE

Regelmængden er vokset med 2,9 mio. ord, eller 15,9 pct. siden Rusland angreb Ukraine. Europæiske ledere tager ikke Europas udfordringer alvorligt.



Reguleringsbyrden fra EU vokser ufortrødent

Analysens hovedpointer

- EU's samlede regelmængde fortsætter med at vokse. Siden 2022, hvor Rusland angreb Ukraine og behovet for en mere seriøs vækststrategi blev tydeliggjort, er regelmængden vokset til 22,9 mio. ord fra 20,0 mio. ord ved starten af 2022, en stigning på 2,9 mio. ord, eller 15,9 pct.
- En større regelmængde vurderes at være beslægtet med byrdefulde regulering, som pålægger erhvervslivet og borgere – ikke mindst SMV'ernes, uforholdsmæssige høje omkostninger. Det hæmmer den økonomiske vækst gennem højere omkostninger og svækket innovation.
- Udviklingen sker, selv om Kommissionen selv har udpeget lav vækst og svækket konkurrenceevne som Europas største udfordringer. EU har i stigende grad gjort regulering til et middel for politisk lederskab.
- Reelt lederskab, som Kommissionen erkender behovet for, handler om at prioritere vækst over andre formål. I det omfang at andre formål også bør fylde bør disse gennemføres til laveste mulige samfundsøkonomiske omkostninger.

I sin seneste *State of the Union*-tale fremhævede Ursula von der Leyen behovet for vækst, men talen var bemærkelsesværdig ved sit fravær af reelle initiativer for afbureaukratisering.

Det sker, selvom Draghi-rapporten sidste år netop pegede på lav vækst og svag konkurrenceevne som de største strukturelle problemer i EU. I stedet ser vi et skifte i fokus – fra reform og markedsintegration til industripolitik, protektionisme og ny regulering.

Antal ord i
samtlige
direktiver og
forordninger
fra EU

22,9 mio.

Regulatorisk lederskab

EU påvirker gældende regulering i Danmark direkte gennem EU's forordninger, som har umiddelbar retsvirkning i Danmark, og indirekte gennem EU's direktiver, som skal implementeres i dansk lovgivning, før de får retsvirkning i Danmark.

Det er vanskeligt at opgøre de samlede omkostninger ved regulering, da langt hovedparten af omkostningerne er skjulte ved, at politikerne lader virksomheder og borgere bruge tid og ressourcer på at efterleve dem.

For at omgå denne udfordring vælger vi at opgøre regelmængden i antal ord, som udspringer af samtlige EU-retsakter (forordninger og direktiver).

Udviklingen i EU's reguleringsomfang kan opgøres som udviklingen i antallet af ord i de retsakter, der gælder på et givet tidspunkt.

Selvom længden af en given retsakt ikke isoleret set siger noget om, hvor restriktiv retsakten er, så er der i den videnskabelige litteratur bred enighed om, at udviklingen over tid kan bruges som et mål for det samlede reguleringsstryk. Fx skriver Jakobsen og Mortensen (2014)¹, at "10 ord mere i en given lov betyder ikke nødvendigvis, at der kommer mere regulering, men [...] hvis nettoantallet af ord i love og/eller bekendtgørelser vokser med flere tusinde ord fra et år til et andet, kan dette tages som udtryk for, at omfanget af statslig regulering er vokset.", og fx Coffey m.fl. (2016)² og Dawson og Seater (2013)³ bruger udviklingen i antallet af ord/sider til at vise, at regulering påvirker den økonomiske vækst negativt.

Siden 2000 er det samlede antal ord i EU's retsakter steget fra ca. 5,6 mio. ord i 2000 til ca. 22,9 mio. ord d. 13. oktober 2025 svarende til en vækst på mere end 300 pct., *jf. figur 1*.

¹ Coffey, Bentley, Patrick A. McLaughlin, og Pietro Peretto. 2016. "The Cumulative Cost of Regulations". *Review of Economic Dynamics* 38:1–21. <https://doi.org/10.1016/j.red.2020.03.004>.

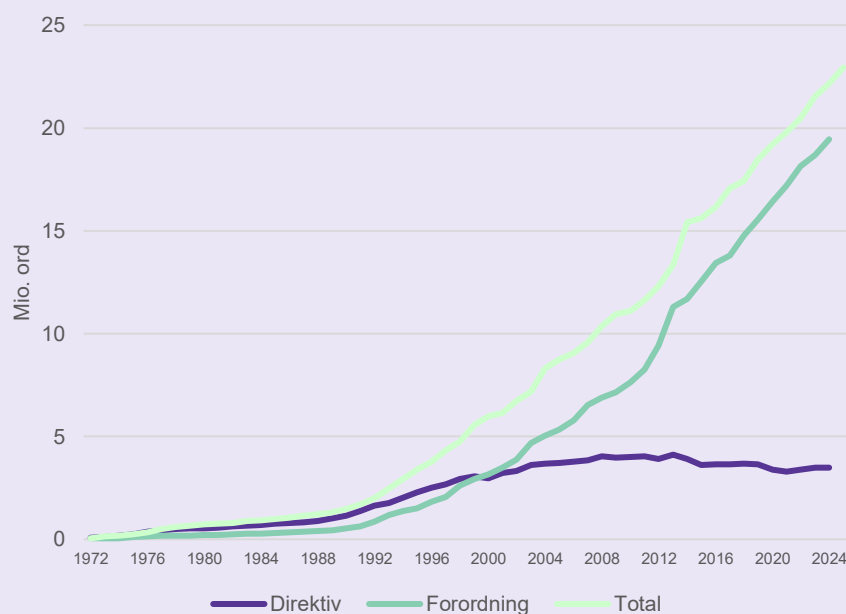
² Dawson, John W., og John J. Seater. 2013. "Federal Regulation and Aggregate Economic Growth". *Journal of Economic Growth* Vol 18 (2):137–77.

³ Jakobsen, Mads Leth Felsager, og Peter Bjerre Mortensen. 2014. *Regelstaten - Væksten i danske love og bekendtgørelser 1989-2011*.

Regelmængden, som udspringer fra Bruxelles, er vokset med rekordfart siden 2022 – *på trods af* at EU-Kommissionen selv har problematiseret den voksende regelbyrde så sent som i Kommissionsformandens tale d. 10. september 2025. Regelmængden er nu pr. 13. oktober 2025 på 22,9 mio. ord mod 20,0 mio. ord ved starten af 2022, en stigning på 2,9 mio. ord, eller 15,8 pct., svarende til en årlig vækstrate på 3 pct.

Antallet af ord i EU's retsakter er steget med 15,8 pct. fra primo 2022 til ultimo 2025

Figur 1
Udviklingen i antal ord i samtlige EU-retsakter (1972-2025)



Anm.: EU-retsakter omfatter såvel forordninger som direktiver.

Kilde: Reguleringsdatabasen på baggrund af Retsinfo.dk og EUR-LEX sponsoreret af Varelatteriet

Eksempler

Hovedparten af ny regulering fra EU sker ved at udvide eksisterende retsakter, *jf. tabel 1*, men der indføres også nye retsakter, *jf. tabel 2*

Tabel 1: Retsakter der er udvidet i perioden fra 1. januar 2022 til 13. oktober 2025

Eksempel	Ændring
Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/451 af 17. december 2020 om gennemførelsesmæssige tekniske standarder for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 for så vidt angår institutteres indberetning med henblik på tilsyn og om ophævelse af Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 680/2014 (EØS-relevant tekst)	Fra 184.000 til 256.000
Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 134/2014 af 16. december 2013 om udbygning af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 168/2013 for så vidt angår krav til miljøpræstationer og fremdriftsydelse og ændring af bilag V hertil (EØS-relevant tekst)	Fra 1.000 til 61.000
Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/815 af 17. december 2018 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/109/EF for så vidt angår reguleringsmæssige tekniske standarder til præcisering af et fælles elektronisk rapporteringsformat (EØS-relevant tekst)	Fra 212.000 til 261.000
Kommissionens forordning (EU) nr. 748/2012 af 3. august 2012 om gennemførelsesbestemmelser for luftdygtigheds- og miljøcertificering af luftfartøjer og hermed forbundet materiel, dele og apparatur og for certificering af konstruktions- og produktionsorganisationer (omarbejdning) (EØS-relevant tekst)	Fra 37.000 til 86.000
Kommissionens forordning (EU) 2017/2400 af 12. december 2017 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 595/2009 for så vidt angår bestemmelse af CO2-emissioner og brændstofforbrug for tunge køretøjer og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/46/EF og Kommissionens forordning (EU) nr. 582/2011 (EØS-relevant tekst)	Fra 51.000 til 97.000
Kommissionens delegerede forordning (EU) 2021/2139 af 4. juni 2021 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852 for så vidt angår fastsættelse af de tekniske screeningskriterier til bestemmelse af de betingelser, hvorunder en økonomisk aktivitet kvalificeres som bidragende væsentligt til modvirkning af klimaændringer eller tilpasning til klimaændringer, og til fastlæggelse af, hvorvidt den pågældende økonomiske aktivitet i væsentlig grad skader nogle af de andre miljømål (EØS-relevant tekst)	Fra 135.000 til 186.000

Created with Datawrapper

Tabel 2: Nye retsakter fra EU indført i perioden 1. januar 2022 til 13. oktober 2025

Eksempel	Længde
Kommissionens delegerede forordning (EU) 2023/2772 af 31. juli 2023 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU for så vidt angår standarder for bæredygtighedsredegørelse (EØS-relevant tekst).	125.000
Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2022/1423 af 22. juli 2022 om meddelelse af EU-godkendelse af familien af biocidholdige produkter Hydro-gen Peroxide Family 1 (EØS-relevant tekst).	28.000
Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/2631 af 22. november 2023 om europæiske grønne obligationer og valgfrie oplysninger om obligationer, der markedsføres som miljømæssigt bæredygtige, og om bæredygtigheds-relaterede obligationer (EØS-relevant tekst).	26.000
Rådets direktiv (EU) 2022/2523 af 15. december 2022 om sikring af en global minimumsskattesats for multinationale koncerner og store nationale koncerner i Unionen.	25.000
Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2022/2454 af 14. december 2022 om gennemførelsesmæssige tekniske standarder for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/87/EF for så vidt angår indberetning med henblik på tilsyn af risikokoncentrationer og koncerninterne transaktioner (EØS-relevant tekst)	17.000
Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2025/1570 af 29. juli 2025 om regler for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 910/2014 for så vidt angår anmeldelse af oplysninger om certificerede kvalificerede elektroniske signaturgenereringssystemer og certificerede kvalificerede elektroniske seglgenereringssystemer.	550
Kommissionens delegerede forordning (EU) 2024/1774 af 13. marts 2024 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/2554 for så vidt angår reguleringsmæssige tekniske standarder, der præciserer IKT-risikostyringsværktøjer, -metoder, -processer og -politikker og den forenklede ramme for IKT-risikostyring (EØS-relevant tekst)	13.000

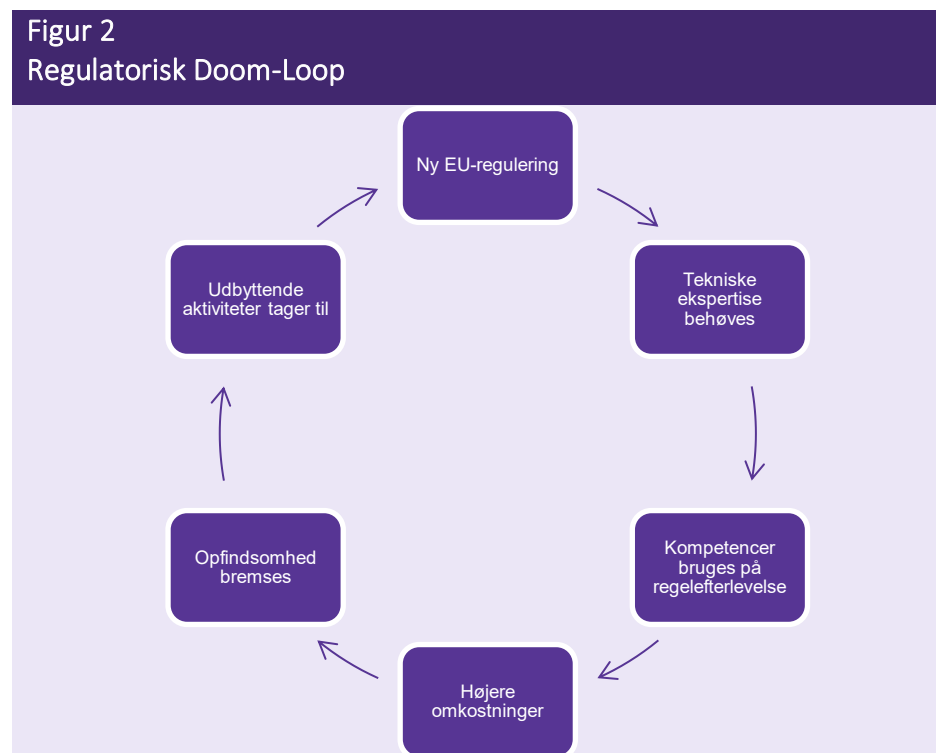
Created with Datawrapper

Reguleringslederskab på bekostning af vækst

Man taler fra Kommissionens side om “regulatorisk lederskab”, men forveksler det med økonomisk lederskab. Resultatet er et Europa, der fører an i regulering – men ikke i vækst. USA og Kina har færre regler, men langt højere produktivitet. I dag er BNP-gabet mellem USA og EU vokset fra 15 til 30 pct.; omkring 70 pct. af forskellen skyldes lavere produktivitet i Europa.

Omkostninger til compliance (efterlevelsedomkostninger) for SMV'er overstiger ofte 10 procent af deres overskud. Regelsæt som GDPR, AI Act, CSRD og EUDR er gode eksempler på regler skabt med gode intentioner, men som påfører virksomheder store byrder med tvivlsomme gevinster. Når virksomheder skal spore kaffebønner til den enkelte farm (EUDR), er vi langt fra proportionalitet.

Regulering
afføder mere
regulering



Kilde: Garicano, Luis (2025). *The Return of the Doom Loop?*. Substack, 28. Maj 2025. Tilgængelig på: <https://substack.com/@luisgaricano/p-164601652> (tilgået 03.12.2025)

Der er tale om en selvforstærkende mekanisme. Når flere ressourcer og dygtige mennesker flyttes fra produktion og innovation til regulering og efterlevelse, bliver reguleringsapparatet både større og mere komplekst. Regulering tiltrækker de mest kompetente embedsmænd, som igen bliver bedre til at udvide deres egen indflydelse – et velkendt problem fra økonomisk teori⁴. Gevinsten ved at drive reguleringsaktiviteter stiger, mens gevinsten ved iværksætteri falder.

⁴ Murphy, Kevin M., Andrei Shleifer, and Robert W. Vishny. "The allocation of talent: Implications for growth." *The quarterly journal of economics* 106, no. 2 (1991): 503-530.

Murphy, Kevin M., Andrei Shleifer, and Robert W. Vishny. "Why is rent-seeking so costly to growth?." *The American Economic Review* 83 (1993): 2.

Politikforslag

Hvis Europa skal genvinde sin konkurrenceevne, kræver det i EU en reel opbremsning i forhold til introduktion af ny byrdefuld lovgivning og en systematisk oprydning i eksisterende regler. Derudover skal EU:

- Levere på EU-Kommissionens målsætninger om at minimere de administrative byrder for alle virksomheder på 25 % og 35 % for SMV'erne.
- Bruge princippet om "Tænk Småt Først", der betyder, at erhvervspolitik skal udformes fra SMV'ernes perspektiv, så regler fra begyndelsen bliver praktisk anvendelige for de mindste virksomheder. De direkte og indirekte konsekvenserne for små virksomheder skal også vurderes fra start, og hele vejen gennem lov-processen. Det skal ske i stedet for at skrive regler til store virksomheder og derefter forsøge at tilpasse dem, som er tilfældet i dag.
- Totalopgør med overimplementering – vi skal have ens og fælles regelsæt. Især i Danmark er vi kendte for at være dukse, når det kommer til implementering af EU-lovgivning – og det har i en årrække sat vores erhvervsliv i en vanskelig regulatorisk situation. Men det er et europæisk problem generelt, at vi implementerer forskelligt og derfor er det afgørende, at der sikres en korrekt og ensartet implementering på tværs af EU
- Huske nærhedsprincippet – altså princippet om, at regler skal vedtages så tæt på borgerne, som det giver mening – er ekstremt vigtigt.
- EU's regelværk har i årevis vokset og vokset – og det har resulteret i, at der ofte er overlap, inkonsekvente og byrdefulde regler, som ikke giver nogen merværdi. Derfor skal EU-Kommissionen løbende stress-teste dvs. systematisk afprøve og gennemgå det eksisterende europæiske regelværk med henblik på netop at identificere disse problemer og rette op på dem, så EU's regelværk er bedre gearret til fremtiden.
- Al ny lovgivning skal gennemgå konsekvensvurderinger og konkurrenceevnetjek Det er afgørende, at lovgivning med potentielle negative konsekvenser for erhvervslivet bliver

konsekvensvurderet løbende som den formuleres og bliver til i EU.

- Indirekte effekter af ny lovgivning skal altid belyses Ofte er det de indirekte effekter af lovgivning, som rammer hårdest. Når man fx indfører nye krav på de store virksomheder, så stiller det ofte også indirekte krav til de små leverandører. Et snævert syn på de direkte effekter af ny regulering er derfor ikke tilstrækkeligt. For at sikre mest mulig viden om reguleringens konsekvenser for erhvervslivet og dermed give politikerne bedst mulighed for at implementere korrekt og mest hensigtsmæssigt, skal alle konsekvenser altid belyses, før lovgivningen implementeres.

Kontakt

Cheføkonom, Thomas Gress, tlf. 51 90 50 91, gress@SMVdanmark.dk.
SMVdanmark, december 2025

Data til analysen er sponsoreret af

